

Srednja škola Bartula Kašića Pag

Nasilje nad ženama

Pag, 2019.

UVOD

Nasilje je svjesna okrutnost usmjerena prema drugima s ciljem stjecanja moći pomoću nanošenja psihičke i/ili fizičke boli. Zlostavljanje žena socijalni je problem počinjen na milijunima žena svake godine.

Nasilje nad ženama prisutno je u svim društvima, a razlike možemo naći u dominantnim oblicima nasilja, odnosu prema nasilju. Postoje razni oblici nasilja nad ženama, uključujući tjelesno, psihičko, seksualno i ekonomsko nasilje.

Problemi s kojima se i danas suočavamo i dalje su vezani uz nizak broj prijavi nasilja nad ženama. Razlozi neprijavlivanja su brojni, npr.: strah od počinitelja, dugi sudski procesi, niske kazne za počinitelje, nepovjerenje u nadležne institucije, strah da im nitko neće vjerovati, strah da će ih se okriviti za proživljeno iskustvo, osjećaj krivnje i odgovornosti, u većini slučajeva počinitelji su žrtvi bliske i/ili poznate osobe što dodatno otežava donošenje odluke o prijavi nasilja.

„Procjenjuje se da svaka treća žena u svijetu trpi neki oblik nasilja i to najčešće od osobe iz svoje najbliže okoline, najčešće partnera. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, 38 % ubojstava žena su počinili njihovi partneri. Nasilje nad ženama je prepoznato kao globalni javnozdravstveni problem te se o njemu posljednjih godina provode brojna istraživanja, a značajni naponi se ulažu i u prevenciju. Obilježavanjem 25. studenoga u svijetu se nastoji podići svijest i senzibilizirati javnost na ovaj problem kao oblik neprihvatljivog društvenog ponašanja. O problemu nasilja nad ženama treba javno govoriti, a društvo i institucije koje se bave ovim problemom treba potaknuti na međusobnu bolju suradnju i aktivnosti da bi svima osigurali život bez nasilja i diskriminacije.“¹

PROBLEMI, HIPOTEZE I CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj našeg istraživanja bio je utvrditi koliko su mladi uistinu upoznati s nasiljem nad ženama. Potaknuti zastrašujućim statistikama nasilja odlučili smo provjeriti znaju li mladi

¹ <https://www.hziz.hr/>, 10.12.2019.

prepoznati o kojoj se vrsti nasilja radi, a pogotovo jesu li upoznati s psihičkim nasiljem. Također, smatramo kako većina njih zna prepoznati nasilnika, ali ne zna kako reagirati ukoliko primjete nasilje ili se sami nađu kao žrtve nasilja.

METODOLOGIJA

UZORAK

U ispitivanju je sudjelovalo 40 učenika Srednje škole Bartula Kašića Pag. Sudjelovale su 23 učenice (57,5%) i 17 učenika (42.5%), a od toga 9 učenika/ca (22.5%) pohađa prvi razred, 10 (25%) drugi, 11 (27.5%) treći i 10 (25%) četvrti razred.

METODA ISPITIVANJA

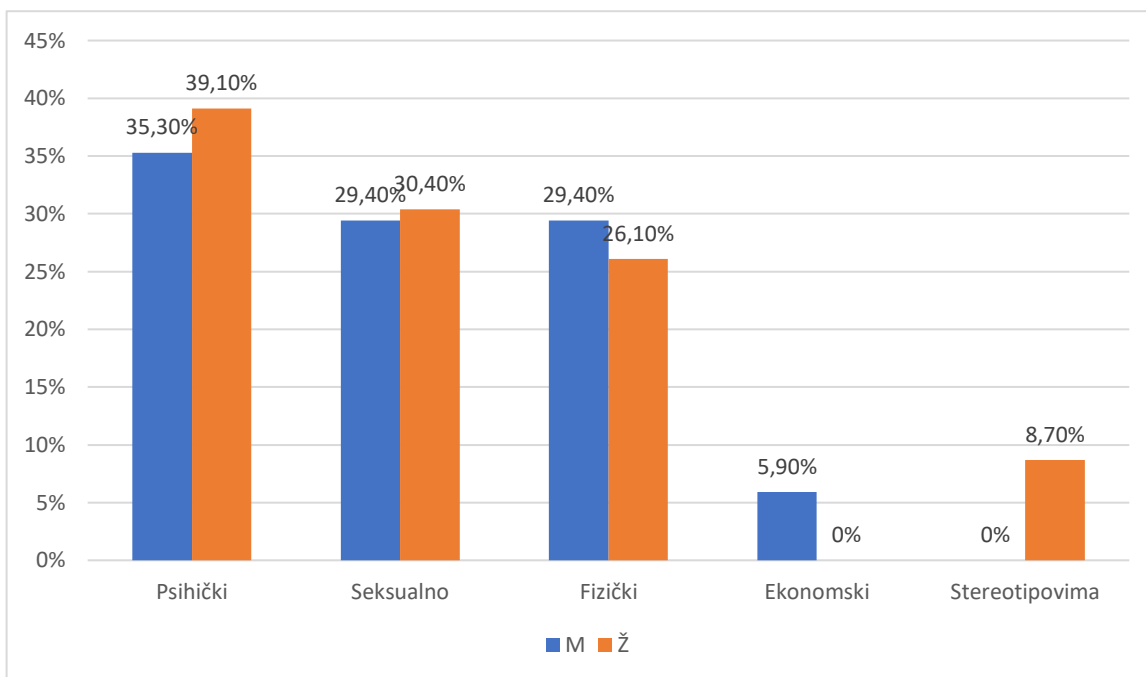
U ovom istraživanju za prikupljanje podataka koristila se anketa vlastite izrade s pitanjima primjerenim ispitivanju.

POSTUPAK

Nakon što smo postavili cilj istraživanja i definirali problem, upoznali smo se s dostupnom literaturom. Zatim smo definirali uzorak, postavili hipoteze a kao metodu istraživanja koristili smo anketu. Anketiranje je provedeno u prosincu 2019. godine. Pristupili smo analizi podataka i izvođenju zaključka.

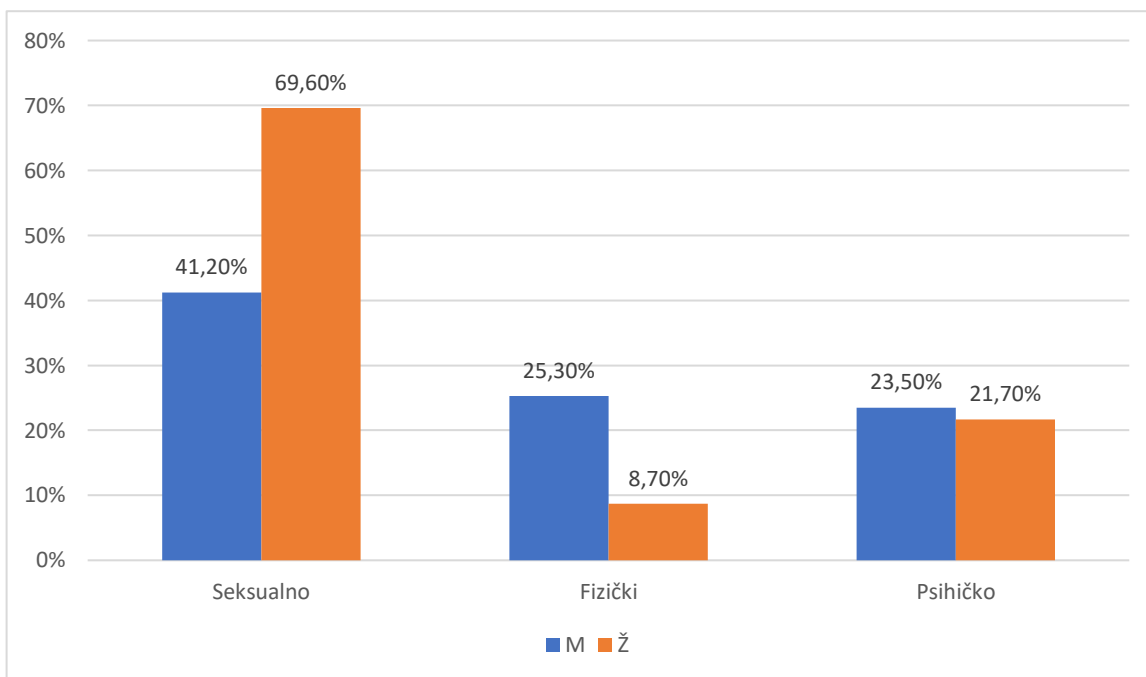
REZULTATI I RASPRAVA

Rezultati naše ankete pokazali su da najveći broj učenika naše škole smatra da su žene najčešće zlostavljane psihički, od čega je 6 muških (35.3%), a 9 ženskih (39.1%), zatim seksualno, od čega je 5 muških (29.4%), a 7 ženskih(30.4%).Zatim fizički, od toga je 5 muških (29.4%), a 6 ženskih (26.1%). Jedan muški ispitanik smatra da su zlostavljane ekonomski (5.9%), a jedan ženski stereotipovima (8.7%).

Slika 1. *Kako su žene najčešće zlostavljane?*

Većina muške i ženske populacije smatra da je najgori oblik nasilja seksualno, od čega je 7 muških ispitanika (41.2%), a 15 ženskih (69.6%). Mišljenje muških ispitanika je da seksualno nasilje ostavlja traume i posljedice za cijeli život, dok ženski ispitanici misle da je to kršenje intime te da se na žene često gleda kao seksualne objekte. Oba spola su se složila da to nasilje uključuje i psihičko i fizičko zlostavljanje. Iznenadila nas je činjenica da čak 6 muških ispitanika (25.3%) smatra da je najgori oblik nasilja fizički jer ostavlja posljedice za cijeli život i utječe na psihičko stanje osobe, dok to misli samo jedna ženska osoba (8.7%). Četvero muških ispitanika (23.5%) smatra da je najgori oblik nasilja psihičko, zato što ostavlja najdulje posljedice na daljnji život, i 6 ženskih (21.7%). One smatraju kako taj oblik nasilja ostavlja dugotrajna oštećenja i od njega se najteže oporaviti.

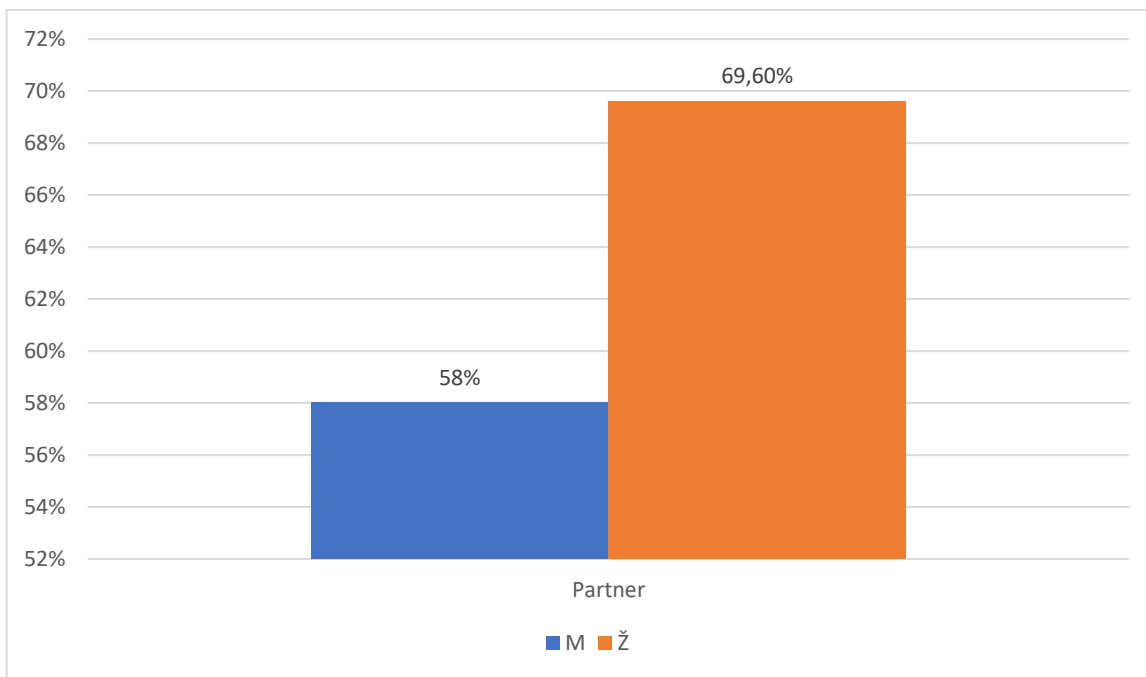

Slika 2. *Koji je oblik nasilja, po tvom mišljenju, najgori?*

Anketa potvrđuje našu hipotezu da većina mladih ne zna prepoznati o kojoj se vrsti nasilja radi. Na pitanje: „U svađi ste i netko vas povuče za majicu i raspори je. Kako ste zlostavljani?“ , čak 31 (77,5%) od 40 ispitanika odgovorilo je netočno tj. 30 ispitanika smatra da se radi o fizičkom, dok 1 ispitanik smatra da je to seksualno nasilje. Samo 9 ispitanika (22.5%) odgovorilo je točno, da se radi o ekonomskom nasilju.

Iznenadilo nas je da niti jedan muški ispitanik i čak trinaest ženskih (56.5%) ne misli da je svakodnevna svađa između muža i žene nasilje. Samo 3 ženskih ispitanika (13%) gledaju na svađu kao psihičko nasilje, dok ostale nisu sigurne. Usprkos tome što je većina ispitanika na ovo pitanje odgovorila krivo znali su navesti oblike psihičkog nasilja kao što su: omalovažavanje, verbalno nasilje, podcjenjivanje i prisila na neželjeni spolni odnos.

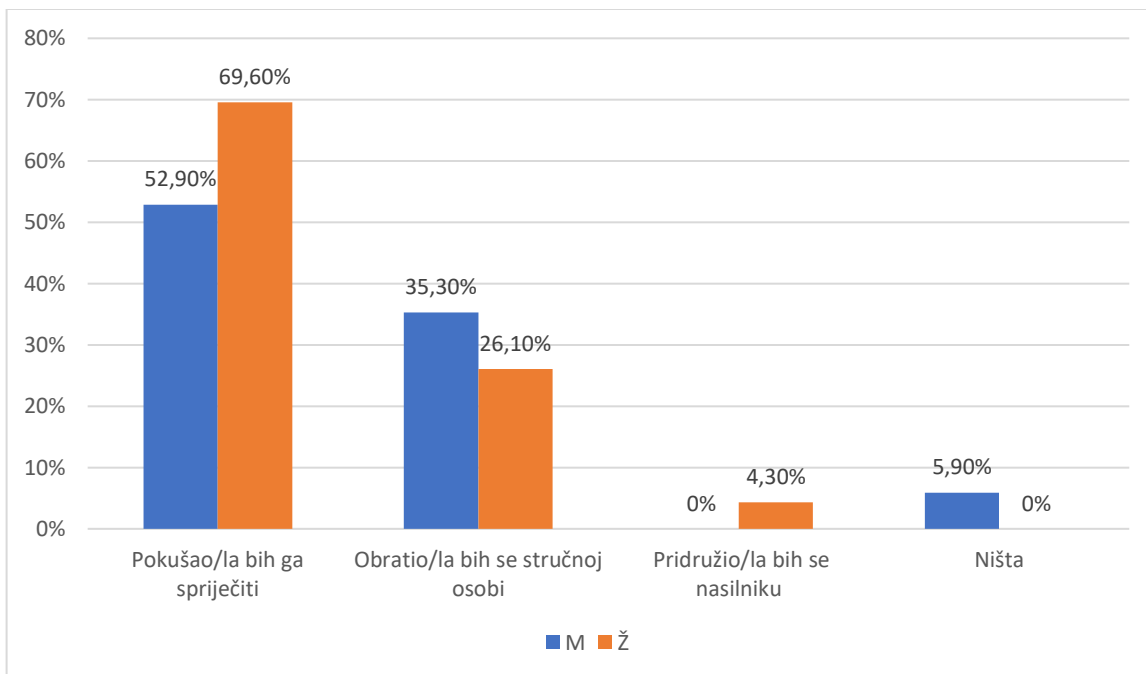
„Prema prijašnjim istraživanjima najčešći nasilnik je bliska osoba (partner/muž)“² te je prema tome naša hipoteza bila da mladi znaju tko je najčešće nasilnik kada se radi o nasilju nad ženama. Čak 26 ispitanika (65%), od čega je 10 muških (58%), a 16 ženskih (69.6%), misli kako je žena najčešće zlostavljana od strane partnera.

Slika 3. Što misliš tko najčešće zlostavlja žene?

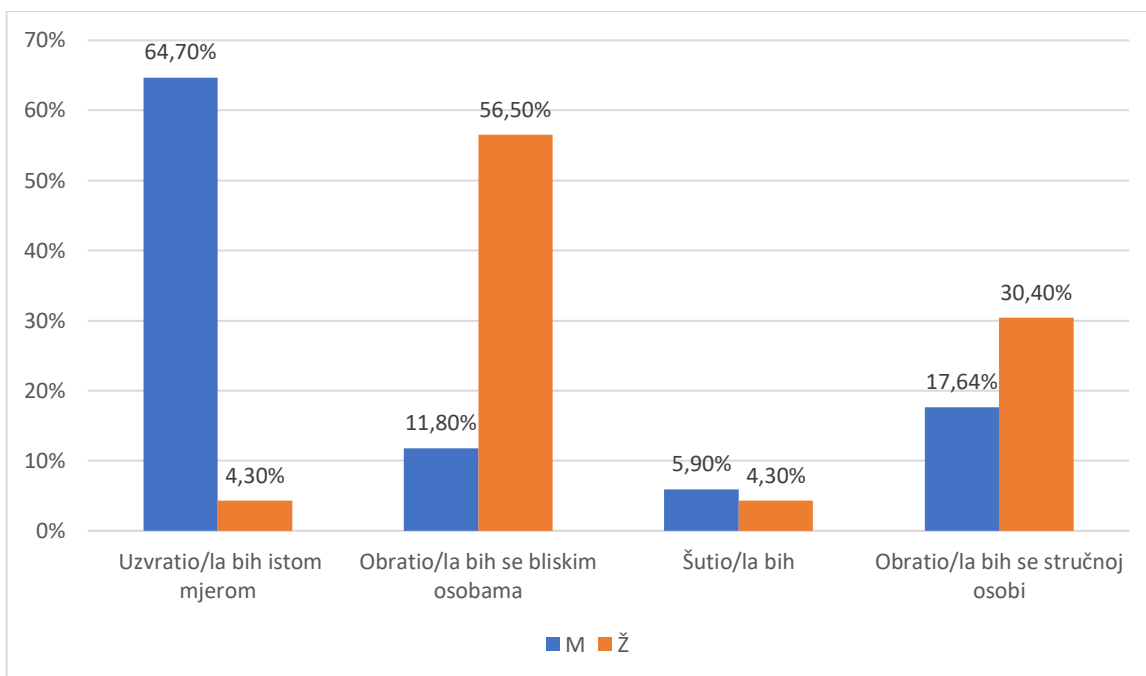
Većina muške i ženske populacije da je svjedok nasilja bi pokušao/la spriječiti nasilnika od čega je 9 muških (52.9%) i 16 ženskih (69.6%). Sedam muških ispitanika (35.3%) i šest ženskih (26.1%) odgovorilo je da bi se obratilo stručnoj osobi. Začuđujuće, jedna ženska ispitanica (4.3%) odgovorila je da bi se pridružila nasilniku, a dva muških ispitanika (5.9%) su odgovorila kako ne bi učinila ništa.

² <https://www.hziz.hr/>, 10.12.2019.

Slika 4. *Da si svjedok nasilja što bi učinio/la?*

Ukoliko bi se sami našli kao žrtve nasilja 9 muških ispitanika (64.7%) i jedna ženska (4.3%) uzvratilo bi istom mjerom, a 13 ženskih (56.5%) te 2 muških (11.8%) obratile bi se bliskim osobama. Jedan ispitanik (5.9%) odgovorio je da bi šutio kao i jedna ispitanica (4.3%), također jedna ispitanica bi uzvratila dvostruko gore. Samo 3 muških ispitanika (17.64%) i 6 ženskih (30.4%) obratilo bi se stručnoj osobi.

Slika 5. Zamisli da si sam/a žrtva nasilja. Što bi učinio/la?

Može li nasilje biti opravdano?

Deset muških ispitanika (58.8%) odgovorilo je ne kao i 19 ženskih (82.6%). Jedna ženska ispitanica i 4 muških (23.5%) odgovorilo je da, u slučaju samoobrane, postizanju poslušnosti i ako je obostrano. Tri muških ispitanika (17.6%) i tri ženskih (13%) odgovorilo je da nisu sigurni.

ZAKLJUČAK

Ovo istraživanje je gotovo u potpunosti potvrdilo sve naše hipoteze. Našu prvu hipotezu da mladi ne znaju prepoznati o kojoj se vrsti nasilja, potvrdilo je čak 77,5% ispitanika što je zapravo velika većina. Ta činjenica ukazuje na to da učenici naše škole nisu dovoljno upoznati s nasiljem te da bi se, zapravo, prije iznošenja svojih stavova, trebali pokušati što bolje informirati o zadanoj temi. Nadalje, druga hipoteza o tome da većina mladih ne zna prepoznati psihičko nasilje, također je potvrđena. Iako mladi znaju navesti što je psihičko nasilje, ne znaju prepoznati da je svakodnevna svađa između muža i žene isto tako oblik psihičkog nasilja. To nam je vidljivo iz podatka da niti jedan muški ispitanik te čak 56,5% ženskih ispitanika takvu svađu uopće ne smatra nasiljem. Kao i prethodne hipoteze, treća

koja govori o tome znaju li mladi tko je najčešće nasilnik kada se radi o nasilju, također je potvrđena. Međutim, mišljenja mladih podosta su podijeljena, dok nekolicina ispitanika smatra kako su žene najčešće zlostavljane od strane nepoznate osobe, u isto vrijeme velik broj ispitanika smatra kako su češće zlostavljane od bliske osobe ili čak oboje. Posljednja hipoteza o tome da većina žrtava i svjedoka nasilja ne zna kako reagirati u slučaju nasilja, djelomično je potvrđena, iz razloga što je anketa pokazala da bi većina ispitanika znala kako bi trebala postupiti i kome bi se trebala obratiti. Iako je po svemu gledanom vidljivo da mladi znaju podosta o nasilju nad ženama, ne bi bilo loše pokušat ih educirati još i više s određenim predavanjima unutar školske ustanove.

PRILOZI

Priložen je upitnik naše ankete koji smo proveli u navedenom istraživanju.

Razred: 1. 2. 3. 4.

Spol: M Ž

1. Kako su žene najčešće zlostavljane?

- a) Psihički
- b) Fizički
- c) Seksualno
- d) Ekonomski

Nekako drugačije, napišite kako _____

2. Koji je oblik nasilja, po tvom mišljenju, najgori?

- a. Psihičko
- b. Fizičko
- c. Seksualno
- d. Ekonomsko
- e. Neki drugi, napišite koji _____

Objasnite zašto _____

3. U svađi ste i netko vas povuče za majicu i raspori je. Kako ste zlostavljani?

- a) Psihički
- b) Fizički
- c) Seksualno
- d) Ekonomski

Nekako drugačije, napišite kako _____

4. Smatraš li da je svakodnevna svađa između muža i žene nasilje?

- DA
- NE
- NE ZNAM

Ako si na prethodno pitanje odgovorili s DA, napišite koji bi to bio oblik nasilja _____

5. Jesu li žene češće zlostavljane od strane ženske ili muške osobe ?

- a) Ženske osobe
- b) Muške osobe
- c) Oboje
- d) Nisam siguran/sigurna

6. Jesu li žene češće zlostavljane od strane bliske ili nepoznate osobe?

- a) Bliske osobe
- b) Nepoznate osobe
- c) Oboje
- d) Nisam siguran/sigurna

7. Što misliš tko najčešće zlostavlja žene?

- a) Partner/muž
- b) Otac
- c) Brat
- d) Ženska osoba
- e) Nisam siguran/sigurna

Netko drugi, napišite tko _____

8. Što smatraš da je psihičko nasilje nad ženama?

9. Da si svjedok nasilja što bi učinio/la?

- a) Pridružio/la bih se nasilniku
- c) Pokušao/la bih ga spriječiti
- d) Obratio/la bih se stručnoj osobi
- e) Ništa

Nešto drugo, napišite što _____

10. Zamisli da si sam/a žrtva nasilja. Što bi učinio/la?

- a) Šutio/la bih
- b) Uzvratio/la bih istom mjerom
- c) Obratio/la bih se bliskim osobama
- d) Obratio/la bih se stručnoj osobi

Nešto drugo, napišite što _____

11. Može li nasilje biti opravdano?

DA

NE

NISAM SIGURAN/SIGURNA

Ako ste na prethodno pitanje odgovorili s DA, napišite kako nasilje može biti opravdano

LITERATURA

1. URL1: <https://hrcak.srce.hr/>, 24.10.2019.
2. URL2: <http://hr.n1info.com/>, 25.10.2019.
3. URL3: <http://www.sigurnomjesto.hr/>, 25.10.2019.
4. URL4: <https://mdomsp.gov.hr/>, 25.10.2019.
5. Racz A., (2013):Stavovi medicinskih sestara o međusektorskoj suradnji i sustavu socijalne skrbi u prevenciji partnerskog nasilja nad ženama, Ljetopis socijalnog rada, Vol.20No.3
(https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=175118,
25.10.2019.
6. Sarnavka S. (2008.):A tko joj je kriv!:nasilje nad ženama u ratu i miru, B.a.b.e., Zagreb https://www.babe.hr/attach/_t/ko_joj_je_kriv.pdf, 25.10.2019.